

דַּרְשֵׁתִי קִרְבַּתְךָ

על פי שיעורו של הרב איתן כהן שליט"א • בית הכנסת פרי מגדים, צפת • השיעור נמסר במוצ"ש פרשת צו, תשפ"ד

בְּרַכָּה לְחַתָּן... שְׂיֵהִיה לֹו בֵּית מְלֵא כֶסֶף

קדם כל מזל טוב לחתן הקר, שְׂיֵהִיה בְּשִׁעָה טוֹבָה, שְׂיֵהִיה בְּסִימָן טוֹב וּמְזַל טוֹב. אָמֵן. שְׂיֵהִיה בְּנֵין עֲדֵי עַד בְּעִזְרַת הַשָּׁם, בֵּית שְׂהִשְׁכִּינָה תִשָּׁרָה בְּתוֹכֵנוּ בְּעִזְרַת הַשָּׁם. עִם מְלֵא כֶסֶף. כֵּן יְהִי רְצוֹן. אָמֵן.

אֲנִשִּׁים מִתְבַּלְבְּלִים כְּשֶׁאֵינָם אוֹמְרֵי שְׂיֵהִיה לֹו בֵּית עִם מְלֵא כֶסֶף, אָבֵל אֵין מַה לְהִתְבַּלְבֵּל, תִּשְׁמְעוּ מַה חַז"ל אוֹמְרִים לָנוּ עַל זֶה.

יֵשׁ גְּמָרָא בְּמַסְכַּת בְּרֻכּוֹת (ה): הַגְּמָרָא שֶׁם אוֹמְרֵת שְׂרַבֵּי יוֹחֲנָן נִכְנַס לְבַקֵּר אֶת רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן פְּדַת, רָאָה אֶת הַבַּיִת שֶׁהוּא חֲשׂוֹךְ, אַז הָרִים אֶת הַשְּׂרוּל, נִהְיָ אֹר. רָאָה אוֹתוֹ שֶׁהוּא בּוֹכָה. שָׁאַל אוֹתוֹ "לָמָּה אַתָּה בּוֹכָה? אִם מִשׁוּם בְּנֵי" – אִם גְּבַל שְׁמַתוֹ לוֹ הַיְלָדִים – "לֹא בְּשִׁבִיל זֶה צָרִיד לְבָכוֹת", לָמָּה? "דִּין גְּרָמָא דְעִשְׂרִינְרָא בִיר", זֹאת הָעֵצָם שֶׁל בְּנֵי הָעִשְׂרִי (שְׂרַבֵּי יוֹחֲנָן גְּבַר ר"ח עֲשָׂרָה בְּנִים). "אִם מִשׁוּם תּוֹרָה דְלֹא אֶפְשַׁת" – לֹא לְמַדְתָּ הַרְבֵּה תּוֹרָה – "שְׂנִינְו אֶחָד הַמְּרֻבָּה וְאֶחָד הַמְּמַעִיט וּבְלָבַד שְׂיִכְנֹן לְבוֹ לְשָׁמַיִם". "וְאִם מִשׁוּם מְזוּנֵי – לֹא כֵל אֲדָם זֹכֵךְ לְשִׁתֵּי שְׁלַחְנוֹת".

רַש"י כּוֹתֵב "אִם מִשׁוּם מְזוּנֵי: שְׂאִינְךָ עֲשִׂיר". הִיתָה הֵנָּה אֲמִינָא לְרַבֵּי יוֹחֲנָן שְׂרַבֵּי אֶלְעָזָר בֶּן פְּדַת לְפָנָי שֶׁהוּא נִפְטָר, עַל מַה הוּא בּוֹכָה? עַל זֶה שֶׁהוּא לֹא עֲשִׂיר. יֵשׁ לָךְ כְּזֹאת הֵנָּה אֲמִינָא?

אֵתָה נִכְנַס לְרַב עוֹבְדֵינָה, אֵתָה רוֹאָה אוֹתוֹ בּוֹכָה, אֵתָה אוֹמֵר: לָמָּה הִרְבַּ עוֹבְדֵינָה בּוֹכָה? מִסְתַּמָּא, לָמָּה הוּא בּוֹכָה, גְּבַל שֶׁהוּא לֹא עֲשִׂיר. עַל מַה יֵשׁ לוֹ לְבָכוֹת? תּוֹרָה? לֹא! תּוֹרָה לֹא רְצִינֵי. יְלָדִים שְׁמַתוֹ? גַּם לֹא רְצִינֵי. אָה, הוּא לֹא עֲשִׂיר! מַה יֵשׁ כְּזֹאת הֵנָּה אֲמִינָא?

כֵּן! יֵשׁ כְּזֹאת הֵנָּה אֲמִינָא, בְּכָל אִפֹּן, זֶה כְּתוּב. גְּבַל זֶה בְּרַכְתֵּי אוֹתוֹ שְׂיֵהִיה לֹו בֵּית מְלֵא כֶסֶף, גַּם לְפִי הַמַּסְקָנָה, גַּם בְּלִי הַהוּא אֲמִינָא.

הַתּוֹרָה חֹסֶה עַל הַפּוֹשְׁעִים

"בְּמִקּוֹם אֲשֶׁר תִּשְׁחַט הָעֹלָה, תִּשְׁחַט הַחֲטָאת". מַה הַכּוֹנֵן? הָעֹלָה נִשְׁחַטְתָּ בְּצַד צְפוֹן שֶׁל הַמִּזְבֵּחַ. בְּאוֹתוֹ מִקּוֹם שׁוֹחֲטִים גַּם אֶת הַחֲטָאת. אַז לָמָּה הַתּוֹרָה לֹא כְּתוּבָה מְרַשׁ "חֲטָאת שׁוֹחֲטִים אוֹתָהּ בְּצִפּוֹן הַמִּזְבֵּחַ", וְגַמְרֵנוּ. לָמָּה הַתּוֹרָה מְדַגֵּישָׁה, כְּבִיכּוֹל לְחַטָּאת אֵין מִקּוֹם. אַז אֵיפֹה הַמִּקּוֹם שֶׁל הַחֲטָאת – אֵיפֹה יֵשֵׁב עִלָּהּ, שֶׁם יֵשׁ חֲטָאת.

תָּאֵר לָךְ, שֶׁכֵּן הָיָה מִקּוֹם מִיחַד לְחֲטָאת, וְהַיּוֹדֵי אֶחָד הָיָה בָּא עִם הַכֶּבֶשֶׁת שֶׁלּוֹ, מִקְרִיב אוֹתָהּ בְּמִקּוֹם שֶׁל הַחֲטָאת. מַה כֶּלָּם הֵיוּ אוֹמְרִים? "אָה, רְאִיתָ? רְאִיתָ אֵיךְ הוּא מִשְׁחַק אוֹתָהּ 'דוֹס'? רְאִיתָ – הֵנָּה הֵבִיא חֲטָאת!" נוֹ, מַה זֶה אוֹמֵר? אֵתָה רוֹאָה – הֵנָּה מִשְׁחַק אוֹתָהּ.

הַתּוֹרָה חֹסֶה עַל הַפּוֹשְׁעִים. לֹא עַל מִי שְׂצַדִּיק – עַל מִי שְׁחָטָא כְּבָר, הַתּוֹרָה חֹסֶה עֲלֵיהֶם. הַחֲטָאת תִּשְׁחַט בְּמִקּוֹם שֶׁל הָעֹלָה. מִי מֵבִיא עֲלָה? בְּדֶרֶךְ כֶּלָּל אֲנִשִּׁים עֲשִׂירִים. עֲלָה זֶה הַתְּנַבּוּת, זֶה כֶּלָּה כֶּלִיל לְהַשֵּׁם. צָרִיד לְהִיטֵי מִיִּשְׁוֹ שְׂמַעְנֵן אוֹתוֹ לְהִבִּיא עֲלָה. אֵיזָה דְבַר גְּדוֹל!

אַז אִם הַתּוֹרָה חֹסֶה עַל הַפּוֹשְׁעִים, סִימָן שְׂאֲנַחְנוּ בְּעַצְמֵנוּ צָרִיכִים גַּם כֵּן לְדַעַת: גַּם אִם נִפְלַת, תַּדַּע שְׁבוּרָא עוֹלָם עוֹד חוֹשֵׁב עֲלֵיךְ, שׁוֹמֵר עַל הַכְּבוֹד שְׁלָךְ. אֲפִילוֹ שְׂכַבְיָכוֹל לֹא מֵאִיעַ לָךְ. כְּמָה אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְהִתְחַזֵּק לְדַעַת עַד כְּמָה בּוּרָא עוֹלָם אוֹהֵב אוֹתָנוּ וְרוֹצֵה בְּטוֹבָתָנוּ.

הֵרַב מֵאִיר חֲדָשׁ – לְשִׁמּוֹר עַל הַכְּבוֹד שֶׁל הַבְּחוּר

סִיפֵר לִי הֵרַב זְמִיר שְׁלִיט"א (מְצַפֵּת). שְׁהִיָּה אֵיזָה בְּחוּר בִּישִׁיבַת חֲבֵרוֹן שְׁתַּפְּסוּ אוֹתוֹ בְּקִלְקִלְתוֹ, וְהַבְּחוּרִים כֶּלָּם אָמְרוּ: "כְּזֶה בְּחוּר אֵי אֲפִשֵׁר לְהַשְׁאִיר בְּיִשְׁבִּיה, חֲבִיבִים לְסַלֵּק אוֹתוֹ". הֵרַב מֵאִיר חֲדָשׁ אָמַר: "כְּזֶה בְּחוּר יִשְׂאֵר בְּיִשְׁבִּיה פּוּ! אֵינִי אַחְרָאי עֲלִיו!" וְהוּא נִשְׂאֵר בְּיִשְׁבִּיה.

אָבֵל הוּא קְרָא לְהוֹרִים שֶׁלּוֹ, אָמַר: "אֵינִי מוֹכֵן לְהַשְׁגִּיחַ עַל הַבְּחוּר הַזֶּה חֲצֵי שָׁנָה. אָבֵל אֵתֵם בְּמִשְׁךְ הַחֲצֵי שָׁנָה הַזֹּאת חֲבִיבִים לְחַתָּן אוֹתוֹ". וְכַךְ זֶה הָיָה. הוּא לֹא אָמַר לִי מִי זֶה הַבְּחוּר הַזֶּה, אָבֵל הוּא אָמַר לִי שֶׁהַיּוֹם הוּא רַב עִיר בְּאַחַת מְעָרֵי יִשְׂרָאֵל.

הֵרַב זְמִיר זָכָה לְקַרְבָּה גְּדוֹלָה מֵאִד מֵאִד מֵהֵרַב מֵאִיר חֲדָשׁ. לֹא קִרְבָּה רְגִילָה. הֵרַב מֵאִיר חֲדָשׁ הָיָה לוֹ סֵךְ הַכֶּל בְּבֵית שֶׁלּוֹ שְׁנֵי חֲדָרִים. וְלַעַת זְקַנְתוֹ הֵרַב מֵאִיר חֲדָשׁ אָמַר: "לָמָּה אֵינִי צָרִיד שְׁנֵי חֲדָרִים? מִסְפִּיק חֲדָר אֶחָד, לְאִשְׁתִּי וְלִי".

וְכַכְּ בְּאַמֵּת הוּא עֲשִׂה, סִדֵּר אֶת הַחֲדָר הַשְּׂנֵי, וְהִבִּיא כְּמָה בְּחוּרִים שְׂיִשְׁנוּ בְּתוֹךְ הַבַּיִת שֶׁלּוֹ. וְאֶחָד הַבְּחוּרִים זֶה הָיָה הֵרַב זְמִיר.

הֵרַב זְמִיר שָׁאַל אֶת הֵרַב מֵאִיר חֲדָשׁ: "לָמָּה הֵרַב שָׁמַר עַל הַבְּחוּר הַזֶּה? הֲרִי כֵל הַבְּחוּרִים פֹּה מְבִינִים שֶׁהַבְּחוּר הַזֶּה צָרִיד לְסַלֵּק אוֹתוֹ מֵהִישְׁבִּיה".

הוּא אָמַר: "גַּם אֵינִי הַבְּנֵיתִי שְׂצָרִיכִים לְסַלֵּק אוֹתוֹ מֵהִישְׁבִּיה. אָבֵל אַחְרֵי הַכֶּל, אִם אֵינִי אֶסְלַק אוֹתוֹ מֵהִישְׁבִּיה, הַהֲרֹגָשָׁה הָרַעָה הַזֹּאת שִׁישׁ לוֹ, שְׂסַלְקוּ אוֹתוֹ מֵהִישְׁבִּיה, תִּרְדֵּף אַחְרָיו כֵּל הַחַיִּים שֶׁלּוֹ. לֹא רְצִינִי. אֲמִרְתִּי: חֲצֵי שָׁנָה אֵינִי יְכוֹל לְהִתְאַפֵּק. וּבִינְתַיִם הַהוֹרִים שֶׁלּוֹ לְחַתְּנוּ אוֹתוֹ וְשִׁלּוֹם".

וְהֵנָּה תִרְאֶה מַה יֵצֵא, עַל יְדֵי שְׂשִׁמְרוֹ עַל הַכְּבוֹד שֶׁל הָאֲנָשִׁים.

הֵרַב זְמִיר אָמַר לִי גַם כֵּן, שֶׁהֵרַב מֵאִיר חֲדָשׁ כֵּל לִלְהָ הָיָה קִם בְּשִׁעָה 3. וּפְעָמִים בְּשַׁבּוּעַ הוּא הָיָה מֵאֲחָר לְתַפְּיִלָּה. מַה זֶה מֵאֲחָר לְתַפְּיִלָּה? הוּא כְּבָר בְּשִׁעָה 3 קִם וְלוֹמֵד. הַתְּפִילָּה הַתְּחִילָה בְּשַׁבּוּעַ, הוּא הָיָה מֵגִיעַ 7 רְבַעַע. פְּעָמִים בְּשַׁבּוּעַ.

לָמָּה? "יֵשׁ בְּחוּרִים שְׂמֵאֲחָרִים לְתַפְּיִלָּה. וּפְעָמִים שְׂבַחוּר מְרַגֵּשׁ 'אֵיחֲרַת לְתַפְּיִלָּה – אֵתָה לֹא שׁוֹה כְּלוּם'. אֵל תִּדְאָג, גַּם הַמְשֻׁגָּחִת, הֵרַב מֵאִיר חֲדָשׁ, גַּם אֵיחֲר לְתַפְּיִלָּה. אֵתָה יְכוֹל לְהַשְׂאֵר צָדִיק".

הוּא סִיפֵר עַל אֵיזָה בְּחוּר שֶׁלֹּא הִגִּיעַ לְיִשְׁבִּיה חֲדָשׁ שְׁלָם. וְלֹא יָדְעוּ מַה עוֹשִׂים אִתּוֹ. יוֹם אֶחָד כְּשֶׁהַבְּחוּר קִיבֵל אֲמֵן, וְהִגִּיעַ לְיִשְׁבִּיה. הֵרַב מֵאִיר חֲדָשׁ קְרָא לְאֶחָד הַבְּחוּרִים: "תְּקַרָּא לִי לְבְּחוּר הַזֶּה". הַבְּחוּר הַזֶּה הִגִּיעַ.

שׁוֹאַל אוֹתוֹ הֵרַב מֵאִיר חֲדָשׁ: "תְּגִיד לִי, אֵיפֹה הֵייתָ אֶתְמוֹל בְּתַפְּיִלָּה?" אַז הַבְּחוּר חָשַׁב לְעַצְמוֹ: הֵרַב מֵאִיר חֲדָשׁ חוֹשֵׁב שֶׁרַק אֶתְמוֹל לֹא הֵייתִי. אָה, רַק אֶתְמוֹל! הוּא לֹא מְבִין שְׂאֵינִי כְּבָר חֲדָשׁ לֹא פּוּ... אַז אֵינִי יְכוֹל לְפַתַּח דָּף חֲדָשׁ, תּוֹדָה לְהַשֵּׁם!" וְהַבְּחוּר הַזֶּה נִהְיָ אֶחָד הַבְּחוּרִים הַטּוֹבִים בְּיִשְׁבִּיה.

לְפָנָי שְׁאוֹתוֹ בְּחוּר הַתְּחַתָּן, הוּא הִזְמִין אֶת הֵרַב מֵאִיר חֲדָשׁ. אָמַר לוֹ הֵרַב מֵאִיר חֲדָשׁ: "בִּיּוֹם שֶׁל הַחַתְּנָה אֵינִי רוֹצֵה לְדַבֵּר אֶתְךָ". הוּא הִגִּיעַ אֵלָיו בִּיּוֹם שֶׁל הַחַתְּנָה, אָמַר לוֹ: "תִּרְאָה, תִּשְׁמַע, אֵינִי רוֹצֵה לְלַמֵּד אוֹתְךָ: בְּבֵית – לֹא כְּמוֹ בְּיִשְׁבִּיה. בְּבֵית אֵתָה לֹא יְכוֹל לִישֵׁן חֲדָשׁ שְׁלָם".

אוֹמֵר לוֹ: "מַה? הֵרַב יוֹדְעֵךְ?". אוֹמֵר לוֹ: "בְּטַח אֵינִי יוֹדְעֵךְ!" "אַז לָמָּה הֵרַב בְּזַמְנוֹ שָׁאַל אוֹתִי – אֵיפֹה הֵייתָ אֶתְמוֹל?"

"לְתַת לָךְ אֶת הַהֲרָגָשָׁה הַטּוֹבָה. לֹא קָרָה כְּלוּם, אֲפִשֵׁר לְפַתַּח דָּף חֲדָשׁ".

בְּמִקּוֹם אֲשֶׁר תִּשְׁחַט הָעֹלָה שֶׁם תִּשְׁחַטוּ אֶת הַחֲטָאת. שֶׁם בְּאוֹתוֹ מִקּוֹם. לָמָּה? לְשִׁמּוֹר עַל הַכְּבוֹד שֶׁל הַחֲטָאתִים. אַז בּוּרָא עוֹלָם – לְמִי שְׂכַבְר נָפֵל, שׁוֹמֵר עַל הַכְּבוֹד שֶׁלּוֹ. כְּמָה אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְדַעַת שְׁגָם אִם בֵּן אָדָם מְרַגֵּשׁ "אֵינִי לֹא שׁוֹה כְּלוּם", בּוּרָא עוֹלָם רוֹצֵה, מְצַפֵּה לְעֲלֵיהָ שְׁלָךְ, שׁוֹמֵר עַל הַכְּבוֹד שְׁלָךְ.

הַשְּׂרָשׁ שֶׁל הַחֲטָא – הַרְהוּר הַלֵּב

בְּנוֹסָף, "בְּמִקּוֹם אֲשֶׁר תִּשְׁחַט אֶת הָעֹלָה תִּשְׁחַט הַחֲטָאת". מַה אֵתָה חוֹשֵׁב שֶׁהַחֲטָאת הַיְעִיָּה בְּחֻמָּם? מַה אֵתָה חוֹשֵׁב שֶׁשְׁחַטְתָּ בֵּן אָדָם חֲטָא? זֶה הִגִּיעַ מֵהֲרַהוּר הַלֵּב. עֲלָה בָּאָה לְכַפֵּר עַל הַרְהוּר הַלֵּב. אָה, אוֹתוֹ הַרְהוּר הַלֵּב שֶׁבֵּן אָדָם חֲשֵׁב לְפַעְמִים לְפָרֵק עַל. לְפַעְמִים הִיתָה לוֹ הַרְגָּשָׁה בְּתוֹךְ הַלֵּב שֶׁלּוֹ, בָּא לוֹ לְפָרֵק עַל. "יֵאלֶלְהָ, עֲזֹב אוֹתִי. אָבֵל... אָה, זֶה אֲסוּר". זֶהוּ וְנִגְמַר.

לָנוּ נִרְאָה שְׂבָאוֹת הַרְהוּר כְּאִילוֹ לֹא קָרָה כְּלוּם. לֹא, לֹא! הָעֹלָה הַזֹּאת, הַהֲרַהוּר הַלֵּב הַזֶּה – זֶה מַה שֶׁהִבִּיא אֶת הַחֲטָאת. זֶה מַה שֶׁבְּסוּף יִגְרַם שֶׁהֵבֵן אָדָם בְּלִי כְּוִנָּה יְדִלִיק אֹר בְּשִׁבְת. וְכַדִּי שֶׁבֵּן אָדָם יַדַּע לֹא לְזַלְזֵל גַּם בְּהֲרַהוּר הַלֵּב, לֹא לְזַלְזֵל בְּדַבַּר הַזֶּה, שֶׁם תִּשְׁחַט הַחֲטָאת. וְלָכֵן חַז"ל אוֹמְרִים שְׂכִיפּוּרִים' זֶה 'כְּמוֹ פּוּרִים'. מַה? אֵיךְ יְכוֹל לְהִיטֵי שְׂיּוֹם כְּפּוּר זֶה כְּמוֹ הַיּוֹם שֶׁל פּוּרִים. אֵתָה יוֹדַע מַה יֵשׁ בְּפּוּרִים, מַה אֲנִשִּׁים רוֹצִים בְּפּוּרִים – לְפָרֵק עַל. תִּסְתּוֹבֵב בְּעוֹלָם וְתִרְאָה מַה הַרְצוֹן שִׁישׁ לְאֲנִשִּׁים בְּפּוּרִים. לָמָּה אֲנִשִּׁים מְחִיכִים יוֹתֵר מְדֵי פּוּרִים – כִּי בְּפּוּרִים כְּבִיכּוֹל מְתָר לְעִשׂוֹת הַכֵּל. יֵשׁ בְּפָנִים הַרְגָּשָׁה – מְתָר לְפָרֵק עַל.

אִם בֵּן אָדָם יוֹדַע לְהִתְגַּבֵּר בְּפּוּרִים... אַז זֶה יוֹתֵר מְכִיפּוּרִים. יֵשׁ לְמִיִּשְׁוֹ רְצוֹן לְפָרֵק עַל בִּיּוֹם כְּפּוּר? אֵין כְּזֶה דְבַר, אֵין כְּזֶה פְּרִיקַת עַל, מִמִּילָא אֵין שֶׁם שׁוּם הַתְּגַבְּרוּת. בְּפּוּרִים יֵשׁ כְּבִיכּוֹל עֵינָן לְפָרֵק עַל. זֶה גַּם בְּהֲרַגָּשָׁה שְׂכָאֵלוּ זֶה הַלְכָה בְּפּוּרִים. וְכֵן אָדָם תּוֹפֵס אֶת עַצְמוֹ וּמִתְגַּבֵּר, וְאֵי, זֶה כִּיפּוּרִים – אַז כִּיפּוּרִים הוּא כְּמוֹ פּוּרִים.

כֵּל זֶה כְּדֵי לְדַעַת שֶׁמִּתְחַשְּׁבוֹת שֶׁבֵּן אָדָם חוֹשֵׁב, הַרְצוֹנוֹת שֶׁל הֵבֵן אָדָם מֵאִד יְקָרוֹת – "עַד דְּלֹא יוֹדַע".

כְּפַתּוֹר אֶחָד הַצִּיל אֶת כָּל הָעִיר [סִיפּוּר עַל רַבֵּי שְׂמַעוֹן שְׁקוֹפ]

רַבֵּי שְׂמַעוֹן שְׁקוֹפ הָיָה עֹמֵל בְּתוֹרָה מֵאִד מֵאִד. הוּא הָיָה גֵר בְּרוּסְיָה, וְהִגִּיעוּ הַבּוּלְשֵׁבִיקִים. רוּסְיָה הִיתָה כְּלָה מִהַפְּכוֹת. כֵּל שְׁנֵי וַחֲמִישֵׁי קְמוּ כֵּל מִינֵי מַפְלְגוֹת חֲדָשׁוֹת. כֵּל מִי שְׁהִיָּה מְזַדְמָן לָהֶם בְּדֶרֶךְ הֵיוּ מְחַסְלִים אוֹתוֹ. אֵין שֶׁם לֹא דִין וְלֹא דִין. וְמִי שְׂסַבֵּל הִכֵּי הַרְבֵּה – בְּדֶרֶךְ כֶּלָּל זֶה הִיהוּדִים וּבְחוּרֵי הַיִּשְׁבִּיבוֹת.

יוֹם אֶחָד הַבּוּלְשֵׁבִיקִים הוֹדִיעוּ לְרַב שְׂמַעוֹן שְׁקוֹפ: הִגִּיעוּ לְעִירָה אֵיפֹה שְׂנַמְצָאת הַיִּשְׁבִּיבָה [אוּלֵי גְּרוּדְנָא], הִגִּיעוּ לְהַשְׁתַּלֵּט עַל הָעִירָה. רַבֵּי שְׂמַעוֹן שְׁקוֹפ לֹא יָדַע מַה לְעִשׂוֹת. הוּא אָמַר לְבְּחוּרִים: "תִּתְפַּלְלוּ עֲלֵי חֻזֵק. אֵינִי הוֹלֵךְ לְדַבֵּר עִם הַמְּפַקֵּד, הַקְּצִין הַגְּדוֹל שֶׁל הַבּוּלְשֵׁבִיקִים. נְדַבֵּר אִתּוֹ שְׁלִפְחוֹת לֹא יִהְרָגוּ אֶת בְּחוּרֵי הַיִּשְׁבִּיבוֹת".

הַבְּחוּרִים הַתְּפַלְלוּ וְהוּא יָצָא. פָּגַשׁ אֶת הַחִילִים וְכִיבְדוּ אוֹתוֹ מֵאִד. הוּא הָיָה נִרְאָה רַב גְּדוֹל. וְהוּא נִכְנַס. כְּשֶׁהוּא נִכְנַס, הַמְּפַקֵּד קָם לְכַבּוֹדוֹ.

"כְּבוֹד הֵרַב, שֵׁב". "מַה זֶה שֵׁב?"

"הֵרַב לֹא מְכִיר אוֹתִי?". אוֹמֵר לוֹ: "לֹא".

"אֵינִי הַתְּלַמִּיד שֶׁל הֵרַב!". "אֵיזָה תְּלַמִּיד?". "הֵרַב לֹא זוֹכֵר אֶת הַבְּחוּר הַהוּא הַמְּפַרְעַ שְׁהִיָּה בְּיִשְׁבִּיבָה? הַמְּפַרְעַ הַהוּא שְׁהִיָּה בְּיִשְׁבִּיבָה בְּתַקּוּפָה הַזֹ

כבוד הרב, זה רק בזכותך, ואני רוצה להגיד לך למה.

"יום אחד הרב עבר במסדרון. היה חרף, והיה קר מאד. והפתור של המעיל נפל לי. בדיוק אתה עברת ואתה אמרת לי: 'וואי, אין לך כפתור! הקר יכנס לך ממלמלה! בוא, בוא!' לקחת אותי הביטה ואמרת לרבנית: 'תתפרי לו כפתור'. והרבנית תפרה לי כפתור, ויכלתי לסגור את המעיל עד למעלה.

"כבוד הרב, הכפתור הזה עד היום מחמם אותי. אני אגיד לכל החילים שיצאו מהעיררה ואנחנו יצאו!"

הרב שמעון שקופ חזר בחזרה, אמר: "לא ידעתי שפפתור אחד יכול להציל, לא רק את הישיבה שלנו – את כל העיררה, החמום של הלב, נתן לנו לחיות את כל החיים. פלא פלאים!"

כל אחד מאתנו ידע שהמעשים שלנו מאד מאד יקרים. מאד. לא רק יקרים בדיעבד – מאד מאד יקרים. לא תמיד גם מגלים לך את ההשלכות של המעשים שלך.

רבי שמעון שקופ הכין לו חביתה

סיפר איזה יהודי אחד – שבישיבה אצל רבי שמעון שקופ היו בוחנים על דף אחד בלבד. אבל אותו דף אתה חבי לדעת אותו ושר והפוך.

אותו בחור לא היה לו כסף לנסע לישיבה. הוא הלך ברגל שבויעים. ישן על המדרכות, ישן על הספסלים, והגיע לישיבה.

כשהגיע לישיבה, שאלו: "איפה הראש ושיבה?" הכניסו אותו לראש הישיבה.

שאל אותו הרב שמעון שקופ: "מאיפה באת?". אמר לו: "מעיררה פלונית". "איך באת לפה?". "אומר לו: 'באתי ברגל'."

"זאת אומרת שאתה... אתה שבויעים ברגל?". "אומר לו: 'כן'."

"טוב, אתה מוכן למבחן?". "אומר לו: 'בטח! כל השבויעים הללו למדתי את הדף הזה בעל פה. בעל פה אני יודע אותו חלק'."

"טוב, תתכונן... שאלה ראשונה: מתי פעם אחרונה אכלת אכל חם?".

"אכל חם? אני חושב בערך לפני חודש. גם בבית לא היה אכל'."

רבי שמעון שקופ הכין לי חביתה. "לא הייתי מדמיין לעצמי שרבי שמעון שקופ יודע לחדליק גז. ואני אכלתי. אבל מה זה אכלתי – סרפתי! הייתי רעב'."

טוב, עכשיו רבי שמעון שקופ אומר לו: "אחרי שנתת, אתה רוגע. יש לי שאלה עכשיו לשאל אותך: מתי פעם אחרונה ישנת על מזרון?". "אומר לו: 'הרב, אולי לפני איזה שבויעים'."

הוא לקח אותי. בבית של רבי שמעון שקופ היתה מטח אחת בלבד, רק שלו. הוא לקח, סדר לי את המטה שלו. הוא אמר לי: "בוא תישן". התבישתי. ידעתי שאין לו עוד מטה, התבישתי מאד. והוא שם אותי במטה.

נרדמתי. אני לא יודע כמה זמן. לא נרדמתי משהו קטן כזה, ממש ממש נרדמתי! אולי נרדמתי ליום או ליומים, מי יודע. כשהתעוררתי, אז רבי שמעון שקופ אמר לי שאני אניח תפילין, אני אתארגן ואני ארד למטה.

אני יודתי למטה, ראיתי את הבחורים לומדים. היה ממש טוב. אולי אחרי איזה חצי שעה, שעה, רבי שמעון שקופ הגיע לבית המדרש. התרגשתי מאד. ואז הוא עבר בין הבחורים, פתאם הוא הגיע אלי.

הוא אמר לי: "בחור שהולך שבויעים ברגל להגיע לישיבה, יש לו ספק אם הוא יתקבל או לא יתקבל! התקבלת!"

וזהו. סך הכל למדתי אצל רבי שמעון שקופ שלשה חודשים. אחר כך הוא נפטר. היטלר היה בשלטון, פרצה מלחמה והייתי בשואה חמש שנים.

כל הזמן עלה בלבי יאוש ומחשבה לקחת את נפשי ולהתאבד. מרב היסורים שהיו בשואה, לא היתה לי אפשרות להשאיר חי. היסורים היו נוראים. אבל כל הזמן הדהד לי בראש:

'מתי פעם אחרונה אכלת אכל חם?' אמרתי: יש אחד בעולם שחשב עלי באמת. בזכותו נשארת לחיות. רק בזכותו!"

בהמשך חיי אותו בחור נהיה עשיר גדול. והוא בעצמו הוציא את כל כתבי רבי שמעון שקופ. את הכל הדר והכל עשה יפה ופזר את זה בכל העולם.

כל זה על ההתייחסות שהבן אדם מתיחס.

גנבו לי את המצלמה... התחלתי לרקוד

סיפר איזה יהודי אחד: הלכתי לאיזה גמ"ח גדול רציני, קבלתי 200 אלף שקל מזמן מהגמ"ח. 200 אלף שקל בתוק, מזמן. לא צ'קים, לא כולם – מזמן. שמתי את זה באוטו במושב ליד. והיה לי במושב ליד גם מצלמה.

אני נוסע בדרך, הייתי מאד צמא. אמרתי: אני חבי להכנס לאיזה סופר לשתות איזו שתיה, משהו אני אקנה ואני אצא. אני יוצא, אני חוזר מהסופר – אני רואה את השמשה של האוטו מנפצת. אתה יודע, הלב שלי פרפר – 200 אלף שקל! אני נלחצתי, רצתי, אני מגיע, אני רואה: גנבו את המצלמה. השאירו את התיק!

אתה יודע, התחלתי לרקוד! התחלתי לרקוד! וואי, הלכה המצלמה – תודה להשם. שתלך! 200 אלף שקל מזמן, יכלו לקחת לי את זה. לא לקחו! תודה להשם!

מה תודה להשם, אבל לקחו לך מצלמה שעולה אלף שקל! מה תודה להשם, איזה תודה, זה תודה להשם! לקחו לך אלף שקל!

עזב אותך מאלף שקל. יכלו לקחת את התיק.

כל אחד מאתנו יש לו את זה בחיים שלו. בן אדם אפלו כואב לו קצת בקצה של האצבע. אה, איך הוא מרגיש באותו רגע? "לא שונה כלום. איזה... כבר נהייתי זקן, כבר בגיל 90,

בקשי הולך. יאללה, איפה אני... מה אני... מה חיי... עפר ואפר גם פאני חיי. אני כלום כלום!"

למה, למה? לקחו את המצלמה, נכון. לקחו את המצלמה, מסכים אתה. אבל השאירו לך לב! השאירו לך לב! השאירו לך 200 אלף שקל מזמן! למה אתה לא חי, למה?

בן אדם, יום אחד, אשתו אומרת לו: "אנחנו כבר גרים בדירה הזאת 40 שנה. תעשה טובה, פעם ב-40 שנה [אחת ל-60, או 70 שנה...] תעשה טובה, תצבע את הקיר לפסח! הגיע הזמן. נרגיש, נריח צבע בבית, זה מאד נחמד, לכבוד פסח'."

טוב, ועד שאתה יודע, מצא זמן, צבע את הקיר. אה, באמת נהיה יפה! ואז הוא הולך להתפלל מנחה וערבית. הוא חוזר... אוהו, הילדים מאד אוהבים לקשקש על קיר יפה. על קיר לבן זה מאד יפה. מצאו צבע וקשקשו על הקיר. וואי, וואי, וואי!

כמה צריך להודות שיש לך ילדים! כמה צריך להודות! אז נכון, הלכה המצלמה – מסכים אתה. הלכה המצלמה. הלך הקיר. אבל יש ילדים!

הרבי מלובוביץ' אמר לאחד התלמידים שיש אנשים שמוכנים לשלם מיליארדים, כדי לזכות לילד אחד. הוא בעצמו לא היו לו ילדים.

אז בן אדם רואה את הקיר מקשקש. נו, מה אתה עושה צחוק? כמה צריך להודות להשם!

רבונו של עולם אני מודה לך שיש לי נכדים

הרב שלמה זלמן אוירבאך זצ"ל, הרב אוירבאך הגדול, הגיעו אליו הנכדים שלו חצי שעה לפני החג. עלו לו על הספות, על המטות, על השלחן, ובסוף קפצו לו על המצות שלו שברו לו אותם!

"רבונו של עולם, אני מודה לך שיש לי נכדים! כמה אנשים מתחננים שיזכו שבבית יהיו חתונות, שמישהו יתחתן בבית, שיהיו נכדים. כמה אנשים מתחננים ואין נכדים'."

אל תלכו רחוק, יש פה איזו משפחה – אני לא אגיד לכם מי – משפחה באזור שלנו פה. חמשה ילדים הוא חתן. אין נכדים, אין נכדים. מה אתם חושבים? לא כל אחד זוכה.

כמה בן אדם צריך להסתכל. נכון, עכשיו בימים של לפני פסח יש ניקיונות, יש עבודה, יש קשיים, הכל יש. הרבה נסיונות. אל תסתכל על המצלמה! אנשים מסתכלים על המצלמה כאלו... וואו! אבל באמת יש לך בתיק 200 אלף שקל – תרקד! יש לך ילדים – תודה להשם! אתה נשוי, גם תודה להשם! מה יש? תודה להשם!

כמה בן אדם צריך לחיות בהרגשה טובה. כשבן אדם יודע להודות להשם – ישועות הוא מביא על עצמו.

אבד את השמיעה ואמר תודה

סיפר הרב בידרמן, שהיה איזה תלמיד חכם אחד גדול שביום אחד אבד את השמיעה שלו. איזה פחד זה לאבד את השמיעה זה הכי חמור (חרשו), נותן לו דמי כלו (כלומר שאין ראוי ללבוש וכמת הוא חשוב. ב"ק פה). הוא לא שומע כלום. הלך לכל מיני רופאים, כל מיני דברים – שום דבר לא עזר.

הוא אמר שלפני תקופה הוא החליט שלפני שהוא הולך לישון, הוא מודה לבורא עולם על היום הטוב שהוא נתן לו. זה שהוא יכול לשבת ללמד תורה, ושיש לו משפחה.

הוא אמר שלפני שבוע חזרה לו השמיעה כמעט במלואה. ככה, בלי טיפולים, בלי כלום. פתאם חזרה השמיעה. ככה, הודאה – זה דבר גדול מאד.

וזה מה שבן אדם צריך להכניס עכשיו לחיים שלו, מגיע פסח, אז כבר בראש יש לחץ. תודה להשם שיש לך מה להלחץ! תודה להשם שיש על מה להלחץ! צריך לנקות את הבית לפסח.

ניקיונות של פסח הם הכנה גדולה

מזכירים כל שנה את מה שאמר הרב שטיינמן. זה דבר נורא עד מאד. הרב שטיינמן אמר: אלו ססגרו את הבית, אלו שאמרו 'אבק זה לא חמץ, והבעל לא קרבו עולה ויורד, והילדים לא קרבו פסח...', וכל אחד וההסברים שלו – וסגרו את הבית ונסעו לרומניה. שבוע שלם היו ברומניה. חזרו הביתה. הנכדים שלהם התחננו עם נוצריות. ככה מעיד הרב שטיינמן.

למה? כי כל היהדות עוברת דרך הבית. כשרואים איך מחמירים בפסח, ואיך פסח פתאם זה מענין, והמצוה זה פיר, וזה דבר נחמד וזה דבר טוב – זה עושה את התורשה של הילדים שרוצים להשאיר בבית. בית של תורה.

יזכה אותנו השם שנוכח באמת לעבר את הימים הקדושים האלו בהצלחה גדולה. כשיגיע עגזרת השם ליל הסדר, כל אחד ירגיש בעצמו: היה שנה של העבודה הזאת! כמה צריך להודות להשם! ויש הרבה על מה להודות. וכל פעלה קטנה שבן אדם עושה – גם כפתור אחד יכול להציל עיררה שלמה.

והשם יעזרנו על דבר כבוד שמו, אמן ואמן.